

ב"ה

פרשת תּקת

ג' תמוז

מדוע אומרים קדיש ביום ההילולא

בנוגע לחודש שבט - המתברך ביום השבת קודש זה - ישנם כמה ענינים, אבל הענין הכי קרוב אלינו והכי נוגע אלינו הוא - יום ההילולא של נשיא הדור, כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר, בעשירי בחודש.

ויש לבאר תחילה תוכן הענין דיום הילולא - ובהקדמה: הסיבה לאמירת קדיש בקשר עם ענין של הסתלקות, היא, כדי: להקל משפט הנשמה בגיהנם^[1] (ובלשון הכתוב^[2] "סבלות מצרים"). ומטעם זה "נהגו שאין אומרים קדיש... רק אחד-עשר חדשים, כדי שלא יעשו אביהם ואמם רשעים ("אחזוקי אינשי ברשיעי לא מחזקינן"^[3]), כי משפט רשע-שנים-עשר חודש"^[4].

ולפי זה דרוש ביאור והסבר מהו הטעם לאמירת קדיש ביום ההילולא בסיום חודש השנים-עשר^[5] - דלכאורה, כיון שכבר עבר חודש שלם מסיום וגמר משפט הנשמה בגיהנם (שלכן לא אמרו קדיש במשך כל חודש השנים-עשר) - מדוע אומרים קדיש ביום ההילולא בסיום שנה הראשונה, ועל דרך זה ביום ההילולא בכל שנה ושנה!?

וההסברה בזה^[6] - שאמירת הקדיש ביום ההילולא היא (לא בשביל להקל המשפט בגיהנם, אלא) בשביל עליית הנשמה מדרגא לדרגא (בגן-עדן גופא) שנעשית ביום ההילולא בפעם הראשונה וביום ההילולא בכל שנה ושנה.

ואף שהעליות מדרגא לדרגא (בגן-עדן) הן ענין תמידי, כמאמר חכמינו ז"ל^[7] "תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא שנאמר^[8] ילכו מחיל אל חיל כו", אין זה דומה כלל לעליות הנשמה

שביום ההילולא, כי העליות מדרגה לדרגה שבאופן תמידי ("ילכו מחיל אל חיל") הן עליות שבערך, ואילו העליות ביום ההילולא הוא עניין דשינוי המהות, עליות שלא בערך, שלכן אינן באות אלא לאחרי הקדמת הטבילה בנהר דינור והעלייה בהעמוד שבין גן-עדן לגן-עדן.^[9]

וביאור העניין: גם בנוגע לעליות הנשמה מדרגה לדרגה ישנו עניין של דין ומשפט, כדאיתא בפרי עץ חיים^[10] שהדין ומשפט הוא "בכל עת שמעלין נשמת האדם למעלה ממדרגתה. . . כפי ערך עליות המדרגה ההיא. . . כשרצו עתה שישגי עלייתו יותר למעלה ממה שהיה. . . חוזרים לדון אותו. . . כי כפי גדר עליות כן מדקדקין עמו".

וכמסופר שם אודות "נשמת צדיק חכם גדול" שכאשר "היו רוצין להעלותו למדריגה העליונה גדולה" היו דנין אותו "על שפעם אחת היה מכוון בקדושת ובה לציון באומרו לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה, ואז על-ידי אותו כוונה שכח והסיח דעתו מן התפילין".

ואם הדברים אמורים "בכל עת שמעלין נשמת האדם למעלה ממדרגתה", גם בעליות שבערך - על-אחת-כמה - וכמה שכן הוא בנוגע לעליות שהן באין-ערוך, כמו עליות הנשמה שביום ההילולא.

ולכן חוזרים ואומרים קדיש ביום ההילולא (אף שלאחר אחד-עשר חודש אין עוד צורך באמירת הקדיש בשביל להקל המשפט בגיהנום) - כיוון שמצד גודל העלייה ביום ההילולא ישנו דין ומשפט גם ביחס לעניינים כאלה שלא היה בהם משום בלבול ביחס לעליות הקודמות, כי אם ביחס לעלייה חדשה זו, ולזה מועילה אמירת הקדיש ביום ההילולא - להקל בהדין ומשפט שביחס להעילוי שבאין-ערוך.

ומזה מובן גם בנוגע לענייננו - יום ההילולא של כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר בעשירי בחודש שבט: כיוון שהעליות ביום ההילולא הן שלא בערך - לכן צריכים להשתדל שתהיה אצלנו היכולת והאפשריות ללכת ולהתעלות ביחד עם הרבי.

קטע משיחת ש"פ וארא, כ"ח טבת, מבה"ח שבט, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשי"ב ח"א ע' 276

- [\[1\]](#) ראה הנסמן בס' הקדיש (להרב אסף - חיפה תשכ"ו) ע' קלח-קלט.
- [\[2\]](#) פרשתנו ו, ו.
- [\[3\]](#) רא"ש ב"מ פ"ה סט"ז-ז.
- [\[4\]](#) רמ"א יו"ד סו"ס שעו, ובשירי ברכה שם.
- [\[5\]](#) ראה גם תורת מנחם - התוועדויות תשי"א ח"א ע' 167 ואילך.
- [\[6\]](#) ראה גם לקו"ש חכ"ו ע' 329 הערה 15. סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 176 ואילך.
- [\[7\]](#) ברכות ומו"ק בסופן. וראה לקוטי הש"ס להאריז"ל (הובא בתניא אגה"ק סו"ס יז). ובכ"מ.
- [\[8\]](#) תהילים פד, ח.
- [\[9\]](#) ראה סה"מ מלוקט ח"ג ע' לו. וש"נ.
- [\[10\]](#) שער התפילין פ"י ובהגהה שם. וכ"ה בשער הגלגולים הקדמה כב.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה